

Onze vogel van het jaar 2000 is de fazant (*Phasianus colchicus*). Zoals altijd zullen we ook dit jaar proberen om via De Korhaan wat meer aandacht dan normaal te besteden aan onze vogel van het jaar.

Dick A. Jonkers

Fazant: geaccepteerde exoot

In natuurbeschermend Nederland woedt nog steeds een strijd tussen de rekkelijken en de preciezen over het accepteren van het voorkomen van exoten. Exotische bomen die eigenlijk al lang ingeburgerd zijn, worden verwijderd of geringd om ze te laten doodgaan. Ook in de vogelwereld is er nog steeds discussie. De nijlgans is een van de soorten die daarbij volop in de belangstelling staat. Over de fazant, van origine ook een exoot, wordt niet meer gesproken. Hij is kennelijk voldoende ingeburgerd.

Het oorspronggebied van de fazant ligt in Azië. In het verre verleden had de soort een verspreidingsgebied dat zich uitstrekte van de Zwarte Zee tot Japan. In dit enorme areaal houden zich maar liefst dertig geografische rassen van de bos- of jachtfazant op. De bronnen die zich over de invoer van de fazant in Europa uitlaten zijn hierover niet eenduidig. Er zijn auteurs die het er op houden dat de Grieken hem aan het begin van onze jaartelling als siervogel importeerden. Anderen zijn van mening dat de Romeinen dit deden. In Nederland gebeurde dit vermoedelijk pas tussen 500-800 na Chr. en de soort werd toen als siervogel onder andere op de kroondomeinen van Karel de Grote gehouden. Al deze fazanten behoorden nog

tot het ras *Phasianus colchicus colchicus*.

De wetenschappelijke naam verwijst naar de plaats van herkomst, Phasis een rivier in Kolchis (Georgië), stromend van de Kaukasus naar de Zwarte Zee. De naam fazant is op haar beurt weer afgeleid van het Franse faisan, dat terugslaat op Phasis. Ruim duizend jaar later, in de 18e tot 20e eeuw is de Oostchinese ondersoort *Phasianus colchicus torquatus* geïntroduceerd, die te herkennen is aan zijn witte halsring. Door de vermenging die sindsdien plaatsvond is er een grote variatie opgetreden in de aanwezigheid en de omvang van de halsring. De laatste twee eeuwen zijn er ook nog twee andere rassen ingevoerd, waardoor een mengelmoes van uiteenlopende rassen is ontstaan. Raszuivere fazanten zijn alleen nog in zogenaamde fazanterieën te vinden. Vogels waar mensen bemoeienis mee hebben of waarmee zij

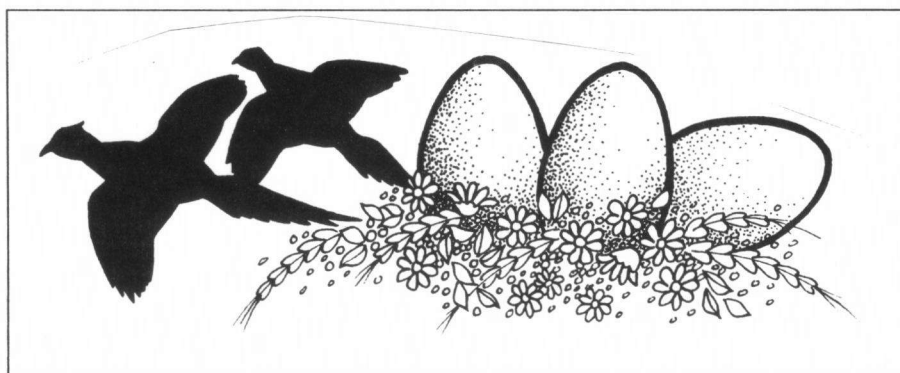
een band hebben, kregen vroeger vaak volksnamen. Zo ook de fazant. Bosfazant is een naam die nog steeds wordt gehanteerd en in de jachtwereld heet hij uiteraard jachtfazant. In het helaas uitverkochte boek 'De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis' (Blok & Ter Steege 1995) worden nog afgeleiden van de naam fazant genoemd: fa(i)sant, fisant, fesont, fazaont en fezant (hoanne). Ook woudhoen, kok (een klanknabootsing van het kokken van de haan), woerhaan/woerhen, langstaart en ringnek worden vermeld.

Literatuur

Antonisse, J. z.j. De jacht in Nederland. Becht, Amsterdam; 132-133.

Blok, H. & H. ter Steege. 1995. De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis. Leidschendam/Waalre; 79-80.

Teixeira, R.M. (samenst.) 1979. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 's-Graveland; 117.

Bertus van den Brink maakte opnieuw het speciale logo van de vogel van het jaar: twee fazanten en drie eieren symboliseren het jaar 2000. Tekening: B. v.d. Brink.